

NLM-barnehagene AS

Kunnskapsdepartementet
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

postmottak@kd.dep.no

Medlem i

Ålesund, 27. juli 2010

Høringsuttalelse – ny forskrift om likeverdig behandling av barnehager ved tildeling av offentlige tilskudd

1. Innledning

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) har organisert sin barnehagedrift ved å opprette et aksjeselskap – NLM-barnehagene AS – som er ansvarlig for å drive barnehager på vegne av NLM. Selskapet har ikke erverv til formål. Fra 01.08.10 vil selskapet ha ansvar for 33 barnehager fra Mandal i sør til Finnsnes i nord. I tillegg har NLM 7 barnehager som ikke er tilknyttet aksjeselskapet. Disse driver NLM alene eller sammen med andre organisasjoner.

Helt siden barnehageforliket i 2003 har det vært en offentlig tese at private barnehager har et lavere kostnadsnivå enn offentlige barnehager. Dette er begrunnet med at mange private barnehager har lavere kostnader til lønns og pensjon. Alle våre barnehager er medlemmer i arbeidsgiverseksjonen i Private Barnehagers Landsforbund (PBL-A). Det vil si at i hele denne perioden har våre barnehager hatt kostnader til lønn og pensjon på høyde med – og i perioder over – det tilsvarende kostnadsnivået i kommunale barnehager. Vi vil gjerne understreke at det har vært økonomisk veldig krevende å drive barnehagene i denne perioden med kostnader på linje med kommunale barnehager, men der de fleste barnehagene har mottatt et offentlig tilskudd som har vært 15 % lavere enn hva de kommunale barnehagene mottok.

Stortingets vedtak i juni 2009 om at private barnehager skal få en reell likebehandling i forhold til offentlige tilskudd ble mottatt med glede. Nå må ingen forskrift bli utformet på en slik måte at Stortingets vedtak blir uthulet. Derfor er det viktig at forskriften blir så enkel og transparent at både de som regner ut hva tilskuddene skal bli, og de som mottar tilskuddene, kan forstå og etterprøve tilskuddene uten av det skal bli nødvendig å gå veien om Fylkesmannen for å få tilskuddene etterprøvd og korrigert. Det bør derfor ikke åpnes for lokalt skjønn og unntaksbestemmelser i forskriften slik høringsnotatet legger opp til.

Her vil vi gjerne sitere det som høringsutkastet sier om svenske forhold: *"Støtten skal beregnes etter tydelige, enkle, forutsigbare og åpne prinsipper. Kriterier for hva tilskuddene skal inneholde, skal være tydelige. Det er et mål at private barnehager skal gi gode forutsetninger for å kunne avgjøre om kommunens tilskuddsutmåling er riktig."* I motsetning til dette virker høringsutkastet vagt på flere punkter. Hva er "rimelig avkastning", "rimelig lønn"? Hva er "store verdier", "vesentlig netto overforbruk" etc?

HOVEDKONTOR: Postboks 7503 Spjelkavik, 6022 ÅLESUND
Telefon: 70 17 44 00 / Telefaks: 70 17 44 10 • Bankkontonr: 3000 17 06892 • Foretaksnr.: NO 886 308 922
www.nlm.no • E-post: barnehage.as@nlm.no

SELSKAPET ER HELEID AV NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND

Vi ønsker at den svenske modellen også skal ligge til grunn for norske kriterier når det skal vurderes hva tilskuddene skal inneholde.

2. Kommentarer til departementets forslag

§ 2 Definisjoner

d) Kommunale barnehager med særskilt høye kostnader...

Dette vil være en bestemmelse som blir vanskelig å etterprøve. En slik særbestemmelse vil lett tolkes forskjellig i ulike kommuner, noe som igjen vil føre til ulike vurderinger og ulik praksis. Vi vil derfor mene at hvis en skal ha en slik bestemmelse, må den ha en klar definisjon av "særskilt høye kostnader" og en klar oppfatning av hvordan dette skal praktiseres for å oppnå likebehandling.

Hvis dette gjelder barnehager bygd i utkantgrrender for å gi et tilbud til dem som bor der, har NLM-barnehagene AS, i samråd med vertskommunene det gjelder, bygd slike barnehager og drifter dem fremdeles. Mangel på barn er en årlig utfordring, både for en til enhver tid forsvarlig bemanning i barnehagene og for kvalitet og drift generelt. På dette området vil en privat barnehage ha akkurat samme høye kostnader som kommunale barnehager vil ha.

Hvis dette gjelder nye barnehager bygd i byer og bylignende områder der både tomte-kostnader og byggekostnader er høye, vil det heller ikke være noen forskjeller mellom kommunale og private barnehager. Dette er også behandlet under "Tilskudd til kapital".

NLM-barnehagene AS vil særlig understreke at helt siden barnehageforliket i 2003 har det vært et mål at alle som arbeider i barnehager, skal ha godkjente lønns- og pensjonsvilkår. Selskapet vil derfor sterkt imøtegå innspillet som har kommet fra mange kommuner om at kommunenes pensjonskostnader skal regnes som særskilt høye kostnader og holdes utenfor beregningen av tilskudd til private barnehager. Som nevnt ovenfor har alle barnehager i PBL-A-området tilsvarende pensjonsordning som de kommunale barnehager har.

Skal en slik bestemmelse fungere, må det nøye defineres hva som er basistilbudet for barnehagedrift, og hvilke kostnadselementer som hører inn under definisjonen "særlig høye kostnader". Her viser vi også til tredje avsnitt i våre kommentarer til § 5.

Hvis kommunale barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift skal holdes utenom beregningsgrunnlaget, må det vurderes å kunne finansiere private barnehager med særskilt høye kostnader særskilt. Det bør i tillegg vurderes om også barnehager, både kommunale og private, med særskilt lave kostnader bør behandles separat i tilskuddsammenheng.

Skal denne definisjonen være troverdig, bør første ordet i punkt d strykes og ordlyden bli:

d) Barnehager med særskilt høye kostnader til ordinær drift kan holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget. Departementet må i forskriften definere hva som er basistilbudet for barnehagedrift, og hvilke kostnadselementer som skal regnes som "særskilt høye kostnader".

§ 5 Tilskudd til drift

NLM-barnehagene AS støtter forslaget om at budsjetter skal legges til grunn for utmåling av tilskudd.

Etter 40 års erfaring med barnehagedrift vil vi likevel påpeke det store dilemmaet: Hvilke kostnader er holdt utenfor budsjettene til de kommunale barnehagene?

Vi ber derfor om at departementet utarbeider budsjettskjema som inneholder alle relevante inntekts- og kostnadskonti for barnehagedrift. Det må da være forutsetningen at dette skjemaet skal brukes både av kommunale og private barnehager og gi sammenlignbare budsjettall som grunnlagsmateriale for utmåling av offentlig tilskudd til private barnehager.

Når det gjelder påslaget for administrative kostnader, kan 4 % være greit som et utgangspunkt. Her vil vi likevel påpeke at administrasjonen i private barnehager i de fleste tilfeller har flere oppgaver enn styrene i kommunale barnehager har. Dette gjelder ikke minst særlig ansvar for og oppfølging av økonomien i barnehagene, inkludert utestående foreldrebetaling. Procentsatsen for påslag til administrative kostnader bør justeres årlig på grunnlag av bokførte kostnader i regnskapene til private barnehager.

Det må også understrekes at de 4 % skal dekke disse barnehagenes ekstra kostnader til administrasjon, og at de "skjulte" kostnadene som kommunale barnehager får dekket via andre kommunale budsjetter, ikke skal være inkludert i påslaget for administrative kostnader som private barnehager skal få.

5.1 *Åpne barnehager*

Åpne barnehager er forskjellige fra ordinære barnehager ved å være godkjent for et visst antall barn uten å kunne vite sikkert hvor mange barn som til enhver tid kommer. For en åpen barnehage betyr det at den må eie eller leie lokaler store nok til å ta imot så mange barn som barnehagen er godkjent for. Den må også ha nok personale som på hver åpningsdag kan ta imot barna, uansett hvor mange som kommer. Kostnader til lokale og personale er de to vesentligste – og konstante – utgiftspostene for en åpen barnehage.

Vi mener at en åpen barnehage må få tildelt – og få stønad til – et bestemt antall barn for et helt barnehageår (årlig godkjenning). På bakgrunn av det som er nevnt i avsnittet ovenfor, vil det da være urimelig å kreve tilbakebetaling av tilskudd selv om gjennomsnittlig antall frammøtte barn skulle være lavere enn den årlige godkjenningen.

På bakgrunn av gjennomsnittlig frammøtte i et barnehageår kan kommunen vurdere om den årlige godkjenningen skal omfatte et endret antall barn, og om den offentlige stønaden skal være høyere, lik eller lavere i neste barnehageår.

§ 6 Tilskudd til kapital

§ 7 Ekstra tilskudd til kapital

I utgangspunktet støtter vi modell 1 (pkt 6.6.1.1) der tilskudd til kapitalkostnader i private barnehager skal være basert på kapitalkostnader i kommunale barnehager.

I mange kommuner er flertallet av nye barnehager bygd av private eiere. Mange kommuner vil derfor ha problemer med å skaffe grunnlagstall for beregning av tilskudd til kapitalkostnader. Uavhengig av hvilken modell som blir valgt må det åpnes for at barnehager med høye kapitalkostnader som ikke får disse dekt på grunnlag av gjennomsnittstall, må gis anledning til å få sine tilskudd justert på grunnlag av framlagde, reelle og fakturerte kostnader.

Vi støtter også det som er nevnt i høringsutkastet i pkt 6.6.2.4 at tilskudd til kapital må inkludere renter av alle byggekostnader, også av kapital som eier har innskutt.

Her må vi også få påpeke at barnehager med høye kapitalkostnader vil oppleve perioder med likviditetsproblemer. Vi er usikre på hvordan barnehager kan få hjelp til å komme igjennom slike perioder, men det er viktig at problemstillingen er kjent. Det forutsetter i alle fall at det totale offentlige tilskuddet til barnehagene utbetales regelmessig og forskuddsvis, slik departementets forskrifter sier i dag, og ikke langt på etterskudd slik situasjonen har vært i mange kommuner.

§ 8 Barnehagens grunnlag for utmåling av tilskudd

Barnegruppens alderssammensetning på det "offisielle" telletidspunktet 15.12 bør også i fremtiden danne grunnlag for det offentlige tilskudd i påfølgende år.

I tillegg må det være muligheter for at grunnlaget for tilskudd kan justeres i løpet av året. En telling i starten av det nye barnehageåret (f eks 01.09) vil være et slikt korrektiv.

På samme måte bør barnehagene være pålagt å melde fra om endringer i barnetallet, både økninger og reduksjoner, som gjelder f eks minst 3 barn. Justerte tilskudd i løpet av året er langt å foretrekke framfor akkumulerte krav om tilbakebetaling av for høye tilskudd.

§ 9 Endringer i grunnlaget for de kommunale tilskuddssatsene

Det andre avsnittet i forslaget til forskrifter er problematisk:

"Kommuner der regnskapene over en treårsperiode viser at kostnadene til ordinær drift i de kommunale barnehagene er vesentlig større enn bevilgningene i årsbudsjettene, må øke tilskuddsgrunnlaget til de ikke-kommunale barnehagene tilsvarende."

Slik dette står i forslaget, opplever vi som et forsøk på uthuling av Stortingets vedtak om økonomisk likeverdig behandling. Ordlyden i dette avsnittet kan virke som et insitament for kommunene til å tilpasse barnehagenes kostnadsnivå på en slik måte at de ikke trenger å øke bevilgningene til private barnehager tilsvarende. Samtidig vil dette avsnittet alltid føre til mistanker og tvil hos private barnehager om de får det tilskuddet – og kompensasjon for økte bevilgninger til kommunale barnehager – som de har rett på.

Her er det nok å minne om den svenske modellen der økte bevilgninger til kommunale barnehager automatisk fører til tilsvarende økte bevilgninger til private barnehager.

Ordet "vesentlig", slik det står i dette avsnittet, er også uten tolkning. For en barnehage som sliter med økonomien, kan selv en økning på 2-3 % være med og berge økonomien i barnehagen. For de fleste vil nok likevel ordet i seg selv tilkjennegi en langt høyere økning av kostnader og tilsvarende ekstra tilskudd.

Vi ber om at dette avsnittet blir endret som følger:

"I kommuner der regnskapene i et regnskapsår viser at kostnadene til ordinær drift av de kommunale barnehagene er større enn bevilgningene i årsbudsjettene, må private barnehager få en tilsvarende etterbetaling så snart dette er praktisk mulig, seinest i påfølgende budsjettår."

§ 11 Tilbakebetaling

Her viser vi til vår kommentar til § 8, siste avsnitt.

Vi ønsker med dette å bidra til at de endelige forskriftene vil ivareta de private barnehagens rett og behov til offentlige tilskudd på en slik måte at kommunale og private barnehager får like vilkår, like rettigheter og like forpliktelser slik at de i fellesskap kan gi landet vårt det barnehagetilbudet som morgendagens barn har behov for. Det må også være et mål at de endelige forskriftene er enklere å praktisere enn dagens praksis knyttet til finansiering av private barnehager.

Med vennlig hilsen
for **NLM-barnehagene AS**

Per Helge Myren
daglig leder

NLM-barnehagene AS

Kunnskapsdepartementet
Barnehageavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

postmottak@kd.dep.no

Ålesund, 27. juli 2010

Høringsuttalelse – ny § 14a i barnehagelov en, samt forskrift om bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling

Norsk Luthersk Misjonssamband (NLM) har organisert sin barnehagedrift ved å opprette et aksjeselskap – NLM-barnehagene AS – som er ansvarlig for å drive barnehager på vegne av NLM. Selskapet har ikke erverv til formål. Fra 01.08.10 vil selskapet ha ansvar for 33 barnehager fra Mandal i sør til Finnsnes i nord. I tillegg har NLM 7 barnehager som ikke er tilknyttet aksjeselskapet. Disse driver NLM alene eller sammen med andre organisasjoner.

Når stat og kommuner har brukt tjenester fra private barnehager og private barnehageeiere, har de tilbudt og fastsatt en pris for kjøp av tjenester. Tjenesten har bestått i å gi et barn – over eller under 3 år – en barnehageplass. Noen tilbydere har leid lokaler hos andre for å kunne utføre tjenesten som er etterspurt. Andre – de fleste – har sett det mest hensiktsmessig å reise et dertil egnet bygg for å kunne utføre den samme tjenesten. I begge tilfeller har tilskuddet vært det samme.

Kunnskapsministeren sier nå at det må være lov å stille betingelser til et slikt tilskudd. Det spesielle i denne situasjonen er at regjeringen vil lovfeste disse betingelsene og gi dem fullstendig tilbakevirkende kraft. De skal med andre ord gjelde fra første statstilskudd som regjeringen gav til en privat barnehageaktør.

I forbindelse med statens satsning på full barnehagedekning har Stortinget gang på gang understreket at private initiativ var helt nødvendige for å nå målet om full barnehagedekning. Private investeringer og private eiere var velkommen inn i sektoren. Det ble i denne forbindelse, så langt vi kjenner til, aldri varslet at denne satsningen skulle kunne medføre tilbakebetaling av offentlig tilskudd ved eventuelle salg av barnehagebygg.

Blant de ideelle organisasjonene som har bygd og driver barnehager uten å ta ut utbytte, har de fleste stilt med en betydelig dugnadsinnsats, både i forbindelse med bygging og i forbindelse med vedlikehold av barnehagen. Dette er innsats som ikke viser igjen i regnskapene, men som utgjør en betydelig, ikke bokført, egenkapital.

Sju av barnehagene i NLM-barnehagene AS (og fem av de andre barnehagene som NLM er eier/deleier i) holder til i et "flerbruksbygg". Det har vært klare regler når det gjelder hvem som eier og hvem som leier bygningen. Vi frykter at den foreslåtte lovendringen vil føre til at slike bygninger nå kan bli overtatt av kommunene, uten at det gis en tilfredsstillende kompensasjon til dem som sitter igjen uten lokaler.

HOVEDKONTOR: Postboks 7503 Spjelkavik, 6022 ÅLESUND
Telefon: 70 17 44 00 / Telefaks: 70 17 44 10 • Bankkontonr: 3000 17 06892 • Foretaksnr.: NO 886 308 922
www.nlm.no • E-post: barnehage.as@nlm.no

SELSKAPET ER HELEID AV NORSK LUTHERSK MISJONSSAMBAND

Skulle departementets lovforslag bli vedtatt, må også eiere av ideelle barnehager få anledning til å beregne og ta ut utbytte av egenkapitalen ved en eventuell offentlig overtakelse.

Dette forslaget til lovendring kan tyde på at regjeringen vil sette inn en innsats for å vris satsningen i barnehagesektoren og driften av barnehager over fra privat til kommunal sektor.

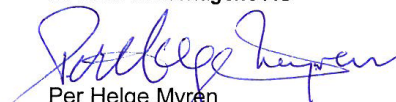
Ut fra forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd, § 4, ligger det en føring for at kommunen kan redusere tilskuddene dersom eier budsjetterer med urimelig utbytte. Det kan vurderes om denne forskriften bør bli enda mer presis, uten at vi nå får en lovendring. Skulle bakgrunnen for departementet sitt lovforslag ligge i at noen få barnehageeiere profiterer uhensiktsmessig på dagens lovverk, kan departementet skjerpe dagens forskrifter og tilstrebe at en ikke har useriøse aktører i markedet, uten at dette skal gå ut over hele den private sektoren som bidrar med den gode kvalitet, innovasjon og utvikling av mangfoldet i norsk barnehagesektor.

Som medlemmer i arbeidsgiverseksjonen i Private Barnehagers Landsforbund (PBL-A) er NLM-barnehagene AS kjent med høringssvaret fra PBL. Vi har ikke den samme juridiske kompetanse til å gå inn i alle problemstillingene som høringsutkastet legger opp til.

NLM-barnehagene AS støtter derfor hovedanliggendet i høringssvaret fra Private Barnehagers Landsforbund og konkluderer med deler av et avsnitt fra innledningen:

NLM-barnehagene AS er ... "positiv til rettslige reguleringer som begrenser adgangen til å ta ut urimelige uttak av verdier i driftsår." NLM-barnehagene AS "ser imidlertid ikke behov for regulering av uttak av verdier ved opphør eller salg."

Med vennlig hilsen
for **NLM-barnehagene AS**

Per Helge Myren
daglig leder